

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

Directoraat-generaal Agro
Directie Plantaardige Agroketens
en Voedselkwaliteit

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6011 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/Inv

Datum 22 februari 2021
Betreft Beantwoording vragen bij de brief over de inzet voor het
bijenrichtsnoer

Ons kenmerk
BPZ / 21049722

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de beantwoording van de vragen van het lid Wassenberg (PvdD) van 22 februari (2021Z03518) over mijn brief van 19 februari over het bijenrichtsnoer.

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Schriftelijke vragen van het lid Wassenberg (Partij voor de Dieren) aan de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit over haar onduidelijke brief over de inzet voor het bijenrichtsnoer

1. Kunt u verduidelijken wat u verstaat onder "het meest conservatieve beschermingsniveau [voor honingbijen] conform de versie van het bijenrichtsnoer uit 2013" in uw brief over het bijenrichtsnoer aan de Tweede Kamer?

Antwoord

In de versie van het EFSA bijenrichtsnoer uit 2013 is op basis van de destijds beschikbare wetenschappelijke informatie en een enquête onder imkers bepaald welk effect nog als verwaarloosbaar kon worden beschouwd. Dit is destijds bepaald op een maximaal effect op de omvang van een bijenkolonie van 7%.

2. Kunt u bevestigen dat de versie van het bijenrichtsnoer uit 2013 uitging van een beschermingsniveau van max. 7% sterfte van honingbijen, hommels en solitaire bijen?

Antwoord

Het effect dat een gewasbeschermingsmiddel mag hebben op de omvang van een bijenkolonie is in de versie van het bijenrichtsnoer uit 2013 vastgesteld op maximaal 7%.

3. Waarom neemt het Ctgb dat beschermingsniveau niet mee in haar advies en noemt het Ctgb 12,8% honingbij-sterfte als "het meest conservatieve beschermingsniveau"?

Antwoord

Op basis van het wetenschappelijke werk van EFSA concludeert het Ctgb dat de omvang van een bijenkolonie door het jaar heen varieert tussen de 12,8% en 47,1%. Met de uitgangspunten die het Ctgb heeft beschreven in het advies ziet het Ctgb daarom een beschermdoel van een maximaal effect op de omvang van een bijenkolonie van 12,8% als meest conservatieve optie.

4. Kunt u bevestigen dat het voorstel van de EFSA en het BEEHAVE-model uitgaan van de huidige landbouw, waar al sprake is van een dramatische achteruitgang in de insectenstand, en dat 7% of 12,8% sterfte daar dus bovenop komt? Waarom spreekt u of het Ctgb daar in het geheel niet over?

Antwoord

Nee, dat kan ik niet bevestigen. De natuurlijke variabiliteit van de omvang van een bijenkolonie is bepaald op kolonieniveau. Dit staat in die zin los van de achteruitgang van totale insectenpopulaties. Daarnaast wordt bij de beoordeling van gewasbeschermingsmiddelen gekeken naar het effect van een middel ten opzichte van de situatie waarbij het middel niet wordt toegepast.

5. Gaat u bij de Europese bijeenkomst van 23 februari uitvoering geven aan de motie Wassenberg en pleiten voor een beschermingsniveau van max. 7% bijensterfte, ook voor hommels en solitaire bijen? Zo nee, waarom niet?

Ons kenmerk
BPZ / 21049722

Antwoord

Tijdens de bijeenkomst van 23 februari zal ik de EC oproepen om zo snel mogelijk met een voorstel te komen en om vervolgens ook voorstellen te doen voor de beschermdoelen voor hommels en solitaire bijen. Ook zal ik tijdens de bijeenkomst er bij de EC op aandringen dat de EC met een voorstel komt uitgaande van het meest conservatieve beschermingsniveau conform de versie van het bijenrichtsnoer uit 2013 (zie ook mijn antwoord op vraag 1). Ik vraag de EC zich rekenschap te geven van de wetenschappelijke inzichten die in de afgelopen tijd beschikbaar zijn gekomen.